

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Nc/2/2026
Identifikačné číslo spisu:	1221206352
Dátum vydania rozhodnutia:	15.04.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1221206352.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletú P. D., narodenú XX. K.U. XXXX, U., J. XXX/XX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Bratislava, Vázovova 7/A, dieťa matky Mgr. X. D., narodenej XX. Q. XXXX, U., J. XXX/XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Soňa Tóthová, advokátska kancelária, s.r.o., Bratislava, Šafárikovo námestie 2, IČO: 55 358 322, a otca JUDr. R. D., narodeného XX. H. XXXX, U., J.Á. XXX/XX, vedenej na bývalom Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 59P/138/2021, o určenie výživného na maloleté dieťa na čas do rozvodu manželstva, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Trnave z prejednávania a rozhodovania právnej veci vedenej pod sp. zn. 11CoP/8/2026, takto

rozhodol:

Sudcovia Krajského súdu v Trnave Mgr. Fedor Benka, JUDr. Silvia Hýbelová a Mgr. Katarína Arnouldová n i e s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 11CoP/8/2026 (vec bývalého Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 59P/138/2021).

Odôvodnenie

1. V konaní vedenom na Krajskom súde v Trnave (ďalej aj „krajský súd“) pôvodne pod sp. zn. 11CoP/51/2023 matka maloletej uplatnila námietku zaujatosti voči sudcom senátu 11CoP (Mgr. Fedor Benka, JUDr. Silvia Hýbelová, Mgr. Katarína Arnouldová), ktorému bola vec v zmysle rozvrhu práce krajského súdu pridelená, ako aj proti ďalším sudcom Krajského súdu v Trnave a žiadala o ich vylúčenie z prejednávania a rozhodovania veci a o prikázanie veci inému súdu tej istej inštancie. Svoje podanie odôvodnila tým, že otec maloletej je sudcom Krajského súdu v Trnave a kolegom všetkých sudcov tohto súdu vrátane tých, ktorí majú predmetnú právnu vec prejednávať a rozhodnúť. Súčasne, kolegyňou sudcov Krajského súdu v Trnave je aj terajšia partnerka JUDr. R. D., Mgr. N. J., ktorých mimomanželský vzťah je dôvodom rozvratu manželstva Mgr. X. D. a JUDr. R. D.. Medzi sudcami, resp. inými zamestnancami súdu panujú blízke kolegiálne vzťahy, sudcovia trávajú spoločne čas počas pracovnej doby a pracovných prestávok, ale aj v rámci voľného času, kedy často konzultujú prejednávané prípady. Niet pochybností o možnosti vytvorenia si blízkeho priateľského vzťahu s kolegom, resp. kolegyňou, ktorý vybočuje z rámca profesionality a bežnej formálnej kolegiality. Matka uviedla, že JUDr. R. D. doma rozprával o svojich kamarátskych vzťahoch so sudcami - kolegami, ale aj o antipatii k niektorým kolegom. Vzťahy so sudcami krajského súdu však označil ako nadštandardné.

Uvedené kolegiálne vzťahy, no najmä kolegiálny vzťah JUDr. R. D. so sudcami Krajského súdu v Trnave majú povahu dôvodov vylučujúcich sudcov Krajského súdu v Trnave z prejednávania a rozhodovania vecí. Na strane matky existuje dôvodná pochybnosť o tom, že sudcovia Krajského súdu v Trnave budú schopní nezaújato a spravodlivo rozhodovať o právnej veci, ktorej účastníkom je ich kolega. Naopak, na jej strane je opodstatnená obava, že títo budú v konaní zvýhodňovať JUDr. R. D. a znevýhodňovať matku maloletej. Pri týchto tvrdeniach vychádza aj z vlastnej skúsenosti z priebehu prvoinštančného konania, keďže zo strany zákonnej sudkyne dochádzalo k sústavnému zvýhodňovaniu JUDr. R. D. ako sudcu - kolegu.

2. K námietke zaujatosti sa vyjadril otec maloletej, ktorý poukázal na jej oneskorené podanie a na nedostatok vecnosti. Zhrnul skutkové okolnosti týkajúce sa rozvratu manželstva. Nevidel dôvod na postup podľa § 55 CSP, teda na to, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako nadriadený súd požiadal o vyjadrenie ostatných sudcov Krajského súdu v Trnave.

3. Predseda senátu a sudca spravodajca Mgr. Fedor Benka sa k námietke zaujatosti vyjadril tak, že otec maloletej JUDr. R. D. je jeho kolegom, s ktorým sa denne stretáva na pracovisku, tykajú si, sú v kamarátskom vzťahu, pričom spolu komunikujú nielen o pracovných veciach. Mimo pracoviska sa nestretávajú. V predmetnej veci sa osobne necíti byť zaujatý, k veci pristupuje nestranné. Napriek nestrannému prístupu však môžu byť v očiach matky maloletej pochybnosti o jeho nezaújatosti, rovnako aj o nezaújatosti ďalších sudcov krajského súdu vzhľadom na skutočnosť, že otec dieťaťa je sudcom krajského súdu. JUDr. Silvia Hýbelová sa vyjadrila, že v predmetnej veci sa osobne necíti byť zaujatá. Otec maloletej JUDr. R. D. je jej kolegom, s ktorým sa stretáva na pracovisku, tykajú si, sú v kolegiálnom vzťahu, mimo pracoviska sa nestretávajú. Napriek nestrannému prístupu k veci však môžu vzniknúť u matky pochybnosti o jej nezaújatosti i nezaújatosti ďalších sudcov, keďže otec maloletej je sudcom Krajského súdu v Trnave. Mgr. Katarína Arnouldová k námietke zaujatosti uviedla, že JUDr. R. D. je jej kolegom, s ktorým sa denne stretáva na pracovisku, tykajú si, sú v kolegiálnom vzťahu, pričom komunikujú len o pracovných veciach; mimo pracoviska sa nestretávajú, vníma ho len ako kolegu. V predmetnej veci sa osobne síce necíti byť zaujatá a k veci pristupuje nestranné, avšak vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti aj napriek nestrannému prístupu môžu byť zo strany matky maloletej pochybnosti o jej nezaújatosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) uznesením z 13. júla 2023 sp. zn. 5Nc/3/2023 rozhodol, že sudcovia Krajského súdu v Trnave Mgr. Fedor Benka, JUDr. Silvia Hýbelová a Mgr. Katarína Arnouldová nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí v konaní vedenom na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 11CoP/51/2023 (vec bývalého Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 59P/138/2021).

5. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) nálezom z 24. januára 2024 č. k. II. ÚS 502/2023-44 uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. júla 2023 sp. zn. 5Nc/3/2023 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že týmto uznesením bolo porušené základné právo sťažovateľky (matky) podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ústavný súd vytkol najvyššiemu súdu, že rozhodol bez toho, aby sa so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu vyčerpávajúco vysporiadal so subjektívnou, ale aj objektívnou stránkou nestrannosti vo svetle jednotlivých vyjadrení a okolností prípadu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 15. februára 2024 sp. zn. 5Nc/2/2024 opakovane rozhodol, že sudcovia Krajského súdu v Trnave Mgr. Fedor Benka, JUDr. Silvia Hýbelová a Mgr. Katarína Arnouldová nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí v konaní vedenom na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 11CoP/51/2023 (vec bývalého Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 59P/138/2021).

7. Krajský súd v Trnave následne rozsudkom zo 14. mája 2024 sp. zn. 11CoP/51/2023 rozhodol vo veci samej, t. j. zmenil odvolaniami rodičov napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo 07.

novembra 2022 č. k. 59P/138/2021-306. Uvedený rozsudok Krajského súdu v Trnave bol na základe dovolania otca zrušený uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2025 sp. zn. 4CdoR/14/2024 a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. V súčasnosti je vec vedená na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 11CoP/8/2026.

8. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 29. januára 2026 č. k. III. ÚS 240/2025-57 zrušil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. februára 2024 sp. zn. 5Nc/2/2024 a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že týmto uznesením bolo porušené základné právo sťažovateľky (matky) na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa ústavného súdu „najvyšší súd realizoval objektívny test nestrannosti na báze selektívneho vyhodnocovania jednotlivých relevantných skutočností, pričom vychádzal z téz vyznačujúcich sa vnútornou rozpornosťou alebo nedostatočne zohľadňujúcich povahu mimosporového konania, ktorého účastníkmi sú sťažovateľka a otec maloletej. Pri utváraní decízneho záveru potom najvyšší súd opomenul vzájomné synergické pôsobenie relevantných skutočností na objektívnu stránku nestrannosti, a to v rovine zdania o schopnosti dotknutých sudcov rozhodovať nezaujato založeného na optike nezainteresovaného pozorovateľa. Popísaný prístup najvyššieho súdu ho viedol k zameraniu sa takmer výlučne na vzťah konajúcich sudcov odvolacieho senátu k otcovi maloletej, avšak bez náležitého skúmania a zohľadnenia vplyvu rozhodujúcich skutkových determinantov na vzťah konajúcich sudcov k veci tvoriacej predmet konania. Relevantné pochybnosti o objektívnej nestrannosti môžu vzniknúť aj v rovine vzťahu dotknutých sudcov k predmetu konania, pričom tento vzťah môže byť priamo ovplyvnený ich vzťahom k niektorému z účastníkov. Uplatnenie (čl. 152 ods. 4 ústavy) pravidiel CSP o vylúčení sudcov na daný prípad preto nevyhovuje požiadavkám plynúcim zo základného práva na nestranný súd.“ Ústavný súd inštruoval najvyšší súd, aby pri rozhodovaní o námietke zaujatosti matky vzal do úvahy všetky podstatné skutkové okolnosti (kolegiálny, v prípade jedného člena senátu aj kamarátsky vzťah k otcovi maloletej, partnerský vzťah otca k inej kolegyni konajúcich sudcov, vplyv tohto partnerského vzťahu na rozpad vzťahu sťažovateľky a otca maloletej, citlivosť predmetu konania v danej rodinnoprávnej veci, protikladnosť záujmov sťažovateľky a otca maloletej) a vyhodnotil ich z hľadiska objektívneho testu nestrannosti, teda optikou nezainteresovaného pozorovateľa, nielen selektívne, ale aj vo vzájomnej spojitosti.

9. S poukazom na závery ústavného súdu vyslovené v náleze z 29. januára 2026 č. k. III. ÚS 240/2025-57 najvyšší súd - v snahe dôsledne zistiť konkrétne skutkové okolnosti, ktoré by zakladali objektívnu obavu z nedostatku nestrannosti - listom z 19. februára 2026 vrátil spis bez rozhodnutia Krajskému súdu v Trnave za účelom doplnenia vyjadrení sudcov Mgr. Fedora Benku, JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej k námietke zaujatosti.

10.1. Predseda senátu a sudca spravodajca Mgr. Fedor Benka doplnil svoje vyjadrenie k námietke zaujatosti a uviedol, že pokiaľ ide o subjektívnu stránku nestrannosti, zotrváva na tom, že sa necíti byť zaujatý, a to ani vzhľadom na charakter a citlivosť veci. Jeho vyjadrenie ohľadom kamarátskeho vzťahu s JUDr. R. D. vychádzalo z okolnosti, že v ich prípade ide o pomerne úzky pracovný kolektív sudcov (v rámci jednej, nie veľkej budovy), ktorý sa zúčastňuje i na mimopracovných aktivitách organizovaných súdom. Nie je však medzi nimi emocionálne puto, voľný čas spolu netrávia. Čo sa týka objektívnej stránky, poukázal na nález ústavného súdu z 29. januára 2026 sp. zn. III. ÚS 240/2025, ktorý zdôraznil, že obavy sťažovateľky nemajú len subjektívny základ. Matka je účastníčkou konania, v ktorom sa jej záujmy v mimoriadne citlivej sfére rodinných vzťahov ocitajú v spore so záujmami otca maloletej, ktorý je sudcom súdu rozhodujúceho na odvolacom stupni danú vec. Na tomto súde pracuje, a teda ich kolegynou je aj súčasná priateľka otca, čo nepochybne prispieva k negatívnemu emocionálnemu naladeniu vzťahu účastníkov konania, ktorý v rovine práv a povinností k maloletej tvorí predmet rozhodovania v tomto konaní. Mgr. Fedor Benka dodal, že priateľka otca je dlhoročnou zamestnankyňou tunajšieho súdu, poznajú sa a tykajú si. Bližší priateľský vzťah nemajú. O vzťahu medzi ňou a otcom sa dozvedel skôr ako zo spisu v predmetnej veci, časovo to nedokáže presne vymedziť. Môže len predpokladať, že daná skutočnosť je za rozpadom vzťahu účastníkov konania.

10.2. Členka senátu JUDr. Silvia Hýbelová doplnila svoje vyjadrenie k námietke zaujatosti a uviedla, že

pokiaľ ide o subjektívnu stránku nestrannosti, zotrváva na tom, že sa necíti byť zaujatá, a to ani vzhľadom na charakter a citlivosť predmetnej veci. JUDr. R. D. je jej kolegom, sú v kolegiálnom vzťahu, tykajú si, pravidelne sa stretávajú na pracovisku - majú kancelárie na tom istom poschodí i na mimopracovných aktivitách organizovaných súdom. S JUDr. D. aj v minulosti rozhodovala v senáte ako vygenerovaná členka senátu. Neudržiavajú spolu žiadne priateľské vzťahy, netravia spolu voľný čas. Čo sa týka objektívnej stránky, poukázala na nález ústavného súdu z 29. januára 2026 sp. zn. III. ÚS 240/2025, ktorý zdôraznil, že obavy sťažovateľky nemajú len subjektívny základ. Matka je účastníčkou konania, v ktorom sa jej záujmy v mimoriadne citlivej sfére rodinných vzťahov ocitajú v spore so záujmami otca maloletej, ktorý je sudcom súdu rozhodujúceho na odvolacom stupni danú vec. Na tomto súde pracuje, a teda ich kolegyňou je aj súčasná priateľka otca, čo nepochybne prispieva k negatívnemu emocionálnemu naladeniu vzťahu účastníkov konania, ktorý v rovine práv a povinností k maloletej tvorí predmet rozhodovania v tomto konaní. JUDr. Silvia Hýbelová dodala, že priateľka otca je dlhoročnou zamestnankyňou tunajšieho súdu (vyššou súdnou úradníčkou), poznajú sa, netykajú si, bližší priateľský vzťah nemajú, pravidelne sa stretávajú v priestoroch budovy súdu (vo výťahu, na chodbe poschodia, na ktorom majú obe kanceláriu). O vzťahu medzi ňou a otcom sa dozvedela skôr ako zo spisu v predmetnej veci, časovo to nedokáže presne vymedziť. Má za to, že aj keď sa osobne necíti zaujatá a k veci pristupuje nestranne, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti môžu byť zo strany matky pochybnosti o jej nezaujatosti.

10.3. Členka senátu Mgr. Katarína Arnouldová doplnila svoje vyjadrenie k námietke zaujatosti a uviedla, že pokiaľ ide o subjektívnu stránku nestrannosti, zotrváva na tom, že sa necíti byť zaujatá, a to ani vzhľadom na charakter a citlivosť predmetnej veci. JUDr. R. D. je jej kolegom, s ktorým sa pravidelne na pracovisku stretáva, keďže sedí v susednej kancelárii. Tykajú si, sú v kolegiálnom vzťahu, pričom komunikujú len o pracovných veciach a mimo pracoviska sa nestretávajú s výnimkou školení a mimopracovných aktivít organizovaných súdom. Vníma ho len ako kolegu, neudržiavajú žiadne priateľské vzťahy, netravia spolu voľný čas, nevyhľadávajú vzájomnú spoločnosť. Čo sa týka objektívnej stránky, poukázala na nález ústavného súdu z 29. januára 2026 sp. zn. III. ÚS 240/2025, ktorý zdôraznil, že obavy sťažovateľky nemajú len subjektívny základ. Matka je účastníčkou konania, v ktorom sa jej záujmy v mimoriadne citlivej sfére rodinných vzťahov ocitajú v spore so záujmami otca maloletej, ktorý je sudcom súdu rozhodujúceho na odvolacom stupni danú vec. Na tomto súde pracuje, a teda ich kolegyňou je aj súčasná priateľka otca, čo nepochybne prispieva k negatívnemu emocionálnemu naladeniu vzťahu účastníkov konania, ktorý v rovine práv a povinností k maloletej tvorí predmet rozhodovania v tomto konaní. Mgr. Katarína Arnouldová dodala, že priateľka otca je dlhoročnou zamestnankyňou tunajšieho súdu, bližší vzťah s ňou však nemá, netykajú si a hoci sa takisto pravidelne stretávajú v priestoroch budovy súdu, vo výťahu, či na chodbe poschodia, na ktorom majú obe kanceláriu, v zásade nekomunikujú, resp. ak áno, potom iba minimálne cestou formálnych a zdvorilostných fráz. O vzťahu medzi ňou a JUDr. R. D. sa dozvedela skôr ako zo spisu v predmetnej veci, časovo to nedokáže ale presne vymedziť. Zastáva presvedčenie, že aj keď sa v predmetnej veci osobne necíti byť zaujatá a k veci pristupuje nestranne, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti aj napriek nestrannému prístupu môžu byť zo strany matky pochybnosti o jej nezaujatosti.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý je v zmysle § 134 ods. 1, 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov viazaný právnym názorom ústavného súdu, po doplnení vyjadrení členov odvolacieho senátu k námietke zaujatosti, vec opätovne prejednal a zoberúc do úvahy všetky podstatné skutkové okolnosti v zmysle nález ústavného súdu (kolegiálny, v prípade jedného člena senátu aj kamarátsky vzťah k otcovi maloletej, partnerský vzťah otca k inej kolegyni konajúcich sudcov, vplyv tohto partnerského vzťahu na rozpad vzťahu sťažovateľky a otca maloletej, citlivosť predmetu konania v danej rodinnoprávnej veci, protikladnosť záujmov sťažovateľky a otca maloletej) a vyhodnotiac ich vo vzájomnej spojitosti z hľadiska objektívneho testu nestrannosti, teda optikou nezainteresovaného pozorovateľa, dospel k záveru, že vznesená námietka zaujatosti nie je dôvodná.

12. Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústava“) nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

13. Podľa § 49 ods. 1 CSP sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. Účelom tohto ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní sporu (veci), k nezaujatému prístupu k stranám (účastníkom), ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní; zámerom je tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Sledovanému cieľu zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktoré sú z hľadiska vylúčenia sudcu považované za právne relevantné. Týmto skutočnosťami sú právne významné vzťahy sudcu, a to jeho vzťah: a) k sporu (veci), v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia sporu alebo konania, b) k stranám sporu (účastníkom konania), ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, c) k zástupcom strán sporu (účastníkom konania), ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod b), alebo d) k osobám zúčastneným na konaní.

14. Z ustanovenia § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov vyplýva (o. i.) povinnosť sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Sudca musí vystupovať nezaujato a dbať, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. K stranám je povinný pristupovať bez akýchkoľvek predsudkov. Aj so zreteľom na toto ustanovenie má sudca zachovávať k sporu, stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní vždy vecný a profesionálny prístup.

15. Je potrebné mať na zreteli, že sudca musí byť spôsobilý odosobniť sa pri výkone svojej funkcie a rozhodovať nestranne. Pokiaľ nie je preukázaný opak, resp. nie sú zjavné žiadne vážne indicie, ktoré budú nasvedčovať opaku, je potrebné vychádzať z premisy o nestrannosti sudcu a neprelamovať princíp zákonného sudcu (teda neodnímať sudcovi vec pridelenú v súlade so zákonom, ani stranám neodnímať zákonného sudcu).

16. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu (veci) buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 CSP), alebo na návrh strany (§ 52 CSP). Obsahom práva na prejednanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie sporu nestranným súdom je len povinnosť prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 až § 58 CSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 ústavy), možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. Pri posudzovaní dôvodov namietanej nezaujatosti treba mať na zreteli nielen právnu úpravu danú ustanoveniami CSP, ale tiež judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a ústavného súdu a napokon aj závery, ku ktorým dospela doterajšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

17. Ústavný súd v ostatnom zrušujúcom náleze vytkol najvyššiemu súdu v podstate neuspokojivé realizovanie objektívneho testu nestrannosti a nedostatočné zohľadnenie vzájomného vplyvu rozhodujúcich skutkových okolností na vzťah konajúcich sudcov k veci tvoriacej predmet mimosporového konania (rodinnoprávna vec).

18.1. Najvyšší súd uvádza, že objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych príznakov - rozhodujúca je existencia objektívnych skutočností, ktoré sa ale musia preukázať. Uplatňuje sa tzv. teória zdania nezaujatosti, podľa ktorej platí, že „spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná“. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (napr. Delcourt proti Belgicku). Rozhodujúcim prvkom pri posudzovaní námietky zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava strany je objektívne oprávnená a relevantná. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach.

18.2. Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu.

Podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľné skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (viď tiež Fey c. Rakúsko). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietať zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú. Z judikatúry ESĽP a ústavného súdu možno vyvodiť, že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k sporu disponuje.

18.3. Objektívny test nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávánemu sporu, stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti sudcu (Pullar proti Spojenému kráľovstvu), teda či je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje z prejednávania a rozhodovania vecí.

19. Najvyšší súd poznamenáva, že posudzovanie (ne)zaujatosti konkrétného sudcu sa aj pri objektívnom teste nestrannosti vždy realizuje v kontexte prejednávaneho prípadu bez ohľadu na charakter alebo druh sporu (konania), povahu strany sporu (účastníka konania) či prítomnosť emócií. Preto ani rodinnoprávne spory nie sú v rozhodovaní o (ne)vylúčení sudcu z dôvodu jeho zaujatosti žiadnou výnimkou, v ktorej by sa objektívny test nestrannosti aplikoval iným spôsobom, resp. prísnejšie. Na druhej strane, v zmysle nálezu ústavného súdu z 29. januára 2026 najvyšší súd zobral zreteľ na to, že kontext prejednávanej veci je určovaný vzájomnou kombináciou povahy veci (rodinnoprávna vec s podrobnosťami obsiahnutými v bode 24 tohto uznesenia) a jej účastníkov.

20. Matka vyjadrila pochybnosť o tom, že sudcovia Krajského súdu v Trnave (vrátane členov senátu 11CoP) budú schopní nezaujato a spravodlivo rozhodovať o právnej veci, ktorej účastníkom je ich kolega, nakoľko aj podľa slov JUDr. D. sú vzťahy medzi sudcami daného súdu nadštandardné. Podľa názoru najvyššieho súdu však argumenty matky o existencii kolegiálneho vzťahu ako objektívneho, alebo subjektívneho dôvodu na vylúčenie členov senátu 11CoP z prejednávania a rozhodovania vecí nedosahujú intenzitu naplňajúcu dôvod na ich vylúčenie. Dotknutí sudcovia vo vyjadrení k námietke k zaujatosti zhodne uviedli, že JUDr. D. je ich kolega, s ktorým sa stretávajú na pracovisku, tykajú si a mimo pracoviska sa nestretávajú. Mgr. Benka uviedol, že s JUDr. D. sú v kamarátskom vzťahu, pričom komunikujú nielen o pracovných veciach. V doplňujúcom vyjadrení k námietke zaujatosti špecifikoval, že jeho vyjadrenie o kamarátskom vzťahu s JUDr. D. vychádzalo z okolnosti, že v ich prípade ide o pomerne úzky pracovný kolektív sudcov (v rámci jednej, nie veľkej budovy), ktorý sa zúčastňuje i na mimopracovných aktivitách organizovaných súdom. Nie je však medzi nimi emocionálne puto a voľný čas spolu netravia. V prípade sudkyň JUDr. Hýbelovej a Mgr. Arnouldovej ide o kolegiálny vzťah. JUDr. Hýbelová v doplňujúcom vyjadrení k námietke zaujatosti uviedla, že s JUDr. D. majú kancelárie na tom istom poschodí a stretávajú sa i na mimopracovných aktivitách organizovaných súdom. V minulosti s ním rozhodovala v senáte ako vygenerovaná členka senátu. Neudržiavajú priateľské vzťahy, netravia spolu voľný čas. Mgr. Arnouldová v doplňujúcom vyjadrení k námietke zaujatosti uviedla, že JUDr. D. sedí v susednej kancelárii, komunikujú len o pracovných veciach a mimo pracoviska sa nestretávajú s výnimkou školení a mimopracovných aktivít organizovaných súdom. Neudržiavajú priateľské vzťahy, netravia spolu voľný čas, nevyhľadávajú vzájomnú spoločnosť.

21. Obsah doplňujúcich vyjadrení sudcov nepotvrdzuje, že medzi členmi senátu 11CoP a JUDr. D. existuje iný ako iba kolegiálny vzťah. Žiadny zo sudcov sa nevyjadril, že by mal s JUDr. D. hlbší kamarátsky či priateľský vzťah, ktorý by udržiaval aj mimo pracoviska, resp. že by v súkromí vyhľadával jeho spoločnosť. Najvyšší súd dodáva, že priateľský vzťah predpokladá vytvorenie si určitého vnútorného emocionálneho vzťahu (puta) medzi jeho účastníkmi a navonok sa zväčša prejavuje pravidelnosťou a trvácnosťou v rôznych osobných formách založených najmä na súkromnej a záujmovej báze vzájomne iniciovaných, vyhľadávaných, plánovaných a koordinovaných spoločných

aktivít (napr. pravidelnými priateľskými stretnutiami, oslavami, i za účasti ostatných rodinných príslušníkov, spoločným trávením voľného času, rôznych pobytov, dovoleníek a podobne), čo v danom prípade nebolo preukázané. Interakcie dotknutých sudcov s JUDr. D. sú viazané výlučne na pracovné činnosti, prípadne na mimopracovné aktivity organizované súdom a nepresahujú rámec bežných medziľudských vzťahov na pracovisku. Je teda zrejmé, že v danom prípade ide o vzájomné vzťahy, ktorých kvalitatívne znaky neprekračujú rovinu profesionality a kolegiálnosti.

22. Najvyšší súd aj na tomto mieste pripomína ústavným súdom opakovane vyslovené závery, že samotné kolegiálne vzťahy medzi sudcami nemôžu byť dôvodom na spochybnenie ich nestrannosti a na ich vylúčenie z prerokúvania veci z toho dôvodu, že kolegiálne vzťahy v zásade nie sú dôvodom na spochybnenie nestrannosti sudcu, ak nie sú ďalšie okolnosti signalizujúce možné narušenie nestrannosti sudcu, a to takej intenzity, aby boli dôvodom na jeho vylúčenie z prerokúvania veci z tohto dôvodu (sp. zn. IV. ÚS 345/09, sp. zn. IV. ÚS 124/2010); skutočnosť, že pracovný, resp. kolegiálny vzťah sudcu nemôže dostatočne objektívne spochybniť nepredpojatosť v takej miere, aby musel byť vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie, ústavný súd opätovne pripomenul aj v uznesení sp. zn. I. ÚS 352/2010-6 z 20. októbra 2010, resp. III. ÚS 824/2016 z 29. novembra 2016.

23. Matka v námietke zaujatosti o. i. argumentovala, že kolegyňou sudcov Krajského súdu v Trnave je aj súčasná partnerka JUDr. D., Mgr. N. J., ktorých mimomanželský vzťah je podľa jej tvrdenia dôvodom rozvratu manželstva rodičov maloletej. Vzhľadom na blízke kolegiálne vzťahy medzi sudcami, resp. inými zamestnancami súdu nemala pochybnosti o možnosti vytvorenia si blízkeho priateľského vzťahu s kolegom, resp. kolegyňou, ktorý vybočuje z rámca profesionality a bežnej formálnej kolegiality. Čo sa týka partnerského vzťahu JUDr. D. k inej kolegyni (zamestnankyni súdu) konajúcich sudcov a vplyvu tohto partnerského vzťahu na rozpad vzťahu matky a otca maloletej, Mgr. Benka v doplňujúcom vyjadrení k námietke zaujatosti uviedol, že priateľka otca je dlhoročnou zamestnankyňou súdu, poznajú sa a tykajú si. Blíži priateľský vzťah nemajú. O vzťahu medzi ňou a otcom sa dozvedel skôr ako zo spisu v predmetnej veci, časovo to nedokáže presne vymedziť. Môže len predpokladať, že daná skutočnosť je za rozpadom vzťahu účastníkov konania. JUDr. Hýbelová v doplňujúcom vyjadrení k námietke zaujatosti uviedla, že priateľka otca je dlhoročnou zamestnankyňou súdu (vyššou súdnou úradníčkou), poznajú sa, netykajú si, bližší priateľský vzťah nemajú, pravidelne sa stretávajú v priestoroch budovy súdu (vo výťahu, na chodbe poschodia, na ktorom majú obe kanceláriu). Mgr. Arnouldová v doplňujúcom vyjadrení k námietke zaujatosti uviedla, že priateľka otca je dlhoročnou zamestnankyňou krajského súdu, bližší vzťah s ňou však nemá, netykajú si a hoci sa takisto pravidelne stretávajú v priestoroch budovy súdu, vo výťahu, či na chodbe poschodia, na ktorom majú obe kanceláriu, v zásade nekomunikujú, resp. ak áno, potom iba minimálne cestou formálnych a zdvorilostných fráz. Obe sudkyne uviedli, že o vzťahu medzi ňou a JUDr. R. D. sa dozvedeli skôr ako zo spisu v predmetnej veci, časovo to nedokážu presne vymedziť.

24. Vyhodnotiac doplňujúce vyjadrenia sudcov je potrebné konštatovať, že z hľadiska objektívneho testu nestrannosti, pri ktorom je dôležitá perspektíva nezainteresovaného pozorovateľa a dôraz sa kladie na samotné zdanie nestrannosti, ani partnerský vzťah sudcu (kolegu) s inou zamestnankyňou súdu (kolegyňou) svojou povahou nesvedčí o takom stupni vzťahu zákonných sudcov k účastníkovi konania (otcovi) alebo (napriek jeho citlivosti ako rodinnoprávnej veci) k predmetu konania, ktorý by naznačoval nedostatok ich nestrannosti. Skutočnosť, že otec maloletej nadviazal mimomanželský vzťah na pracovisku so zamestnankyňou súdu (ktorá nie je sudkyňou) bez ďalšieho nezakladá dôvod na vylúčenie sudcov, ktorí sú jeho kolegami a ktorým bola vec pridelená náhodným výberom na prejednanie a rozhodnutie. Z doplňujúcich vyjadrení sudcov nie je možné usudzovať, že súkromný blízky vzťah ich kolegu - sudcu k inej zamestnankyni súdu (s ktorou členovia senátu majú zjednodušene povedané spoločného zamestnávateľa a z toho titulu sú s ňou v (nie inom ako) kolegiálnom vzťahu, dvaja z nich si s ňou ani netykajú) je objektívne spôsobilý ovplyvniť ich schopnosť nazerať na určenie výživného do rozvodu rodičov maloletého dieťaťa (ktorého najlepší záujem je pri rozhodovaní senátu bezpochyby prvoradý, čo matka nespochybnila), prejednávať vec a rozhodovať o nej nestranne. Osobná skúsenosť matky s rozpadom manželstva (podiel vzťahu otca s kolegyňou na rozpade jeho manželstva s matkou zo súdneho spisu jednoznačne nevyplýva) a s tým spojené obavy zo zaujatosti sudcov odvolacieho senátu

automaticky bez ďalšieho nediskvalifikujú daných sudcov z rozhodovania vecí. Preto podľa najvyššieho súdu ani optikou nezainteresovaného pozorovateľa (napr. človeka z mimojustičného prostredia) nemožno konštatovať, že partnerský vzťah otca ako kolegu sudcov tvoriacich senát odvolacieho súdu s inou zamestnankyňou toho istého súdu by bol spôsobilý ovplyvniť nestrannosť ich konania a rozhodovania vo veci určenia výživného do rozvodu manželstva rodičov maloletej.

25. Pokiaľ ide o povahu predmetu konania v zmysle jej citlivosti (rodinnoprávna vec) a protikladnosť záujmov rodičov maloletej, všetci traja členovia senátu v doplňujúcich vyjadreniach k námietke zaujatosti uviedli, že pokiaľ ide o subjektívnu stránku nestrannosti, zotrvávajú na tom, že sa necítia byť zaujatí, a to ani vzhľadom na charakter a citlivosť predmetnej veci. Čo sa týka objektívnej stránky, poukázali na nález ústavného súdu z 29. januára 2026 sp. zn. III. ÚS 240/2025, ktorý zdôraznil, že obavy sťažovateľky (matky) nemajú len subjektívny základ. Matka je účastníčkou konania, v ktorom sa jej záujmy v mimoriadne citlivej sfére rodinných vzťahov ocitajú v spore so záujmami otca maloletej, ktorý je sudcom súdu rozhodujúceho na odvolacom stupni danú vec. Na tomto súde pracuje, a teda ich kolegyňou je aj súčasná priateľka otca, čo nepochybne prispieva k negatívnemu emocionálnemu naladeniu vzťahu účastníkov konania (matky a otca ako dvoch z celkovo troch účastníkov konania, pozn. dovolacieho súdu), ktorý v rovine práv a povinností k maloletej tvorí predmet rozhodovania v tomto konaní. Ako už najvyšší súd uviedol vyššie (bod 19 tohto uznesenia), povaha prejednávanej rodinnoprávnej veci (určenie výživného na maloleté dieťa na čas do rozvodu manželstva) nepredpokladá posudzovanie (ne)zaujatosti dotknutých sudcov podľa osobitných kritérií v porovnaní so spormi, prípadne inými mimosporovými konaniami. Pre takmer každé konanie týkajúce sa starostlivosti súdu o maloleté dieťa, najmä ak je súčasťou jeho naratívu aj vzťah toho-ktorého rodiča s iným partnerom, bude príznačná protichodnosť záujmov rodičov a ich rozdielne názory na veci týkajúce sa výchovy, výživy a starostlivosti o maloleté dieťa (v prípade zhody by rodičia vec riešili mimosúdne, alebo rodičovskou dohodou). Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi je najlepší záujem dieťaťa. Na najlepší záujem dieťaťa odkazuje Dohovor o právach dieťaťa aj vo svojom článku 18 (rodičovská zodpovednosť). Aj v konaní, v ktorom vzišla otázka (ne)zaujatosti a (ne)strannosti vec prejednávajúceho senátu, sú sudcovia povinní v prvom rade brať zreteľ na najlepší záujem maloletého dieťaťa (pre ktorý je protichodnosť záujmov jeho rodičov nie určujúca). Z doplňujúcich vyjadrení členov odvolacieho senátu krajského súdu vyplýva, že vnímajú skutočnosť, že v danom konaní zjavne pretrváva negatívna atmosféra medzi rodičmi maloletej (čo sa javí ako prirodzené), ale nič konkrétne nenasvedčuje tomu, že by títo sudcovia mali akýkoľvek záujem na výsledku konania (pozitívnom či negatívnom) odporujúcom najlepšiemu záujmu mal. P. Na uvedenom základe najvyšší súd interpretoval ich vyjadrenia k námietke zaujatosti v znení ich doplnenia tak, že z hľadiska objektívnej stránky nestrannosti sa ani nezainteresovanému pozorovateľovi nejavia zaujatí.

26. Najvyšší súd zároveň považuje za potrebné poukázať na uznesenie ústavného súdu zo 14. januára 2026 č. k. II. ÚS 22/2026-29, ktorým ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť matky namietajúcej porušenie jej práv uznesením najvyššieho súdu z 21. augusta 2025 sp. zn. 4Nc/3/2025, ktorý rozhodol, že sudcovia Krajského súdu v Trnave JUDr. Táňa Šefčíková, JUDr. Janka Grečmal a JUDr. Peter Kalata nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí v konaní vedenom na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 13CoP/127/2025. Išlo o konanie o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej P. D., v ktorom matka z obdobných dôvodov ako v súdnej veci uplatnila námietku zaujatosti všetkých sudcov Krajského súdu v Trnave (vrátane členov senátu 13CoP) a žiadala ich vylúčenie z prejednávania a rozhodovania vecí a prikázanie veci inému súdu tej istej inštancie. Najvyšší súd z vyjadrení sudcov senátu 13CoP nezistil žiadne skutočnosti indikujúce presah kolegiálneho vzťahu do osobnejšej roviny s účastníkom konania. Namietaní sudcovia sa zhodne vyjadrili, že sa vo veci necítia byť zaujatí a deklarovali, že vzťah s otcom maloletej je v rovine kolegiality, pričom k interakcii dochádza len na pracovisku, prípadne pri aktivitách organizovaných zamestnávateľom, a s otcom maloletej sa súkromne nestretávajú. Ústavný súd nezistil žiadne pochybenie, ktoré by zasahovalo do podstaty namietaných práv sťažovateľky a viedlo by ústavný súd k zrušeniu napadnutého procesného uznesenia. V označenom rozhodnutí najvyšší súd riadne vyhodnotil skutočnosti uvádzané sťažovateľkou

v námietke zaujatosti, v kontexte skutočností uvádzaných sudcami senátu 13CoP, a vyvodil logické závery. K tvrdeniu sťažovateľky, že na ňu najvyšší súd preniesol dôkazné bremeno týkajúce sa potreby preukázania hlbšieho vzťahu medzi otcom maloletej a ostatnými sudcami presahujúceho požiadavku teórie zdania ústavný súd poznamenal, že aj vzhľadom na jeho vlastnú judikatúru samotné profesijné pôsobenie účastníka konania, ktorý je sudcom daného krajského súdu, nemôže byť bez ďalšieho jediným dôvodom na vylúčenie sudcov daného súdu, ale k predmetnej faktickej skutočnosti musia pristúpiť aj iné okolnosti, a to vo vyžadovanej intenzite, aby bol záver o vylúčení sudcu opodstatnený (napr. IV. ÚS 666/2020). Podľa záverov najvyššieho súdu zákonní sudcovia sa necítia byť zaujatí (subjektívne hľadisko), pričom ani ich interakcia s otcom maloletej nepresahuje bežné kolegiálne pôsobenie, a teda nie sú prítomné ďalšie okolnosti potrebnej intenzity indikujúce nedostatok objektívnej nestrannosti.

27. Zohľadniac vyššie citovanú judikatúru, vyjadrenia dotknutých sudcov senátu odvolacieho súdu 11CoP v znení ich doplnenia a s poukazom na právne závery ústavného súdu v uznesení zo 14. januára 2026 č. k. II. ÚS 22/2026-29 najvyšší súd dospel k záveru, že obavy matky zo zaujatosti členov zákonného (odvolacieho) senátu nie sú z objektívneho hľadiska opodstatnené, pretože nemajú podklad v dostatočne závažných skutočnostiach. I z pohľadu tzv. teórie zdania je možné konštatovať, že obavy matky obsiahnuté v uplatnenej námietke zaujatosti (po ich vyhodnotení v rámci konkrétnych okolností prípadu) nesmerujú k záveru o existencii reálnej možnosti, že sudcovia odvolacieho senátu 11CoP Krajského súdu v Trnave sú zaujatí. Najvyšší súd zdôrazňuje, že každú jednotlivú podstatnú skutkovú okolnosť, na ktorú poukázal ústavný súd (kolegiálny, v prípade jedného člena senátu aj kamarátsky vzťah k otcovi maloletej, partnerský vzťah otca k inej kolegyni konajúcich sudcov, vplyv tohto partnerského vzťahu na rozpad vzťahu sťažovateľky a otca maloletej, citlivosť predmetu konania v danej rodinnoprávnej veci, protikladnosť záujmov sťažovateľky a otca maloletej) zobral do úvahy a vyhodnotil z hľadiska objektívneho testu nestrannosti nielen selektívne, ale aj vo vzájomnej spojitosti. Ani nazerajúc na vec optikou nezainteresovaného pozorovateľa najvyšší súd nezistil dôvodnosť obáv matky z existencie možnosti subjektívnej (ako konštatoval ústavný súd v náleze z 29. januára 2026) alebo objektívnej nezaujatosti a/alebo nestrannosti sudcov odvolacieho senátu v súdnom konaní o určenie výživného pre mal. P. na čas do rozvodu manželstva jej rodičov.

28. Vzhľadom na uvedené skutočnosti najvyšší súd uzatvára, že v prípade sudcov uvedených vo výroku tohto uznesenia nezistil také okolnosti, ktoré sú z pohľadu § 49 ods. 1 CSP podstatné, preto rozhodol, že títo sudcovia z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci vylúčení nie sú. Nakoľko najvyšší súd námietku zaujatosti matky maloletej vyhodnotil ako nedôvodnú, nezaoberal sa jej návrhom na vylúčenie ostatných sudcov Krajského súdu v Trnave z prejednávania a rozhodovania veci (§ 55 CSP) a ani jej návrhom na prikázanie veci inému krajskému súdu.

29. Najvyšší súd len pre úplnosť veci dodáva, že predloženú argumentáciu otca týkajúcu sa včasnosti uplatnenej námietky zaujatosti nepovažoval v tomto štádiu konania za relevantnú. Matka uplatnila námietku zaujatosti podaním z 23. júna 2023, podaným na poštovú prepravu 26. júna 2023 (od jej podania teda uplynul značný časový úsek), pričom medzičasom bola táto námietka zaujatosti predmetom konania pred najvyšším súdom, ktorý ju dvakrát vecne prejednal (body 4 a 6 tohto uznesenia) a obe rozhodnutia najvyššieho súdu o nevylúčení dotknutých sudcov boli následne predmetom prieskumu pred ústavným súdom (body 5 a 8 tohto uznesenia).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.